

Yttrande från Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Bakgrund

En före detta deltagare vid Sundsgårdens folkhögskola har den 23 april 2021 anmält skolan till Folkhögskolornas studeranderättsliga råd (FSR). Anmälan gäller folkhögskolans beslut om avstängning. Anmälaren menar att skolan inte har följt den studeranderättsliga ordningen för avstängning. Hen fick inte någon varning innan avstängningen och heller inte möjlighet till dialog. Anmälaren menar också att folkhögskolan har brustit i hantering av klagomål avseende sexuella trakasserier och ohälsa.

Anmälaren anger att en annan deltagare på skolan den 9 september mot hens vilja hade sex med hen i skolans lokaler. Dagen efter berättade hen om händelsen för skolkuratoren som uppmanade hen att anmäla till polisen. Den 5 oktober har den tidigare deltagaren och en kurskamrat ett möte med rektor och skolkurator där hen berättar att hen upplever sig ha blivit utsatt för ett övergrepp av en annan deltagare och att hen uppfattar att den deltagaren är hotfull. Den 6 oktober har den tidigare deltagaren ett samtal med rektor och lärare där de uppger att de inte tycker att anmälaren är psykiskt stabil nog för att fortsätta studera. Hen menar att det är på grund av nämnda övergrepp som hen har mått dåligt. Dagen efter, den 7 oktober, blev hen avstängd. Den tidigare deltagaren anser att skolan inte har följt sina regler för avstängning.

Av skolans underlag till FSR framgår att reglerna för avstängning inte är tillämpliga i detta fall. Detta då avstängningen uppges vara en direkt följd av den tidigare deltagarens mående som möjliggjorde fortsatt deltagande då det drabbade övriga deltagare och lärare. Skolan anger att hen vid upprepade tillfällen uppvisade ett gränslöst beteende som skapade oro och allvarligt störde skolarbetet. Skolan anger att de inte har tydligt uttalade regler för avstängning som sker med anledning av en enskild deltagares mående och beteende, utan att en riskbedömning görs i varje enskilt fall.

Skolan redogör för att både den tidigare deltagaren och den deltagare som hen anger har utsatt hen för sexuellt övergrepp har begärt samtal

med kurator och rektor. Båda anser att den andra gjort sig skyldig till en brottslig handling. Skolan anser att de tydliggjort att de inte går in i denna typ av tvist utan informerade båda om möjligheten att polisanmäla. Skolan anger att detta råkade sammanfalla i tid med processen för avstängningen som var orsakad av den tidigare deltagarens ohälsa.

I avstängningen framgår det att skolledning, kursföreståndare och lärarkår bedömer att den tidigare deltagaren utifrån sitt mående och gränslösa beteende inte kan fullfölja sina studier utan avstängs med omedelbar verkan. Folkhögskolans styrelse beslutar vid möte den 11 februari 2021 att styrelsen ställer sig bakom vidtagna åtgärder och av skolledningen fattade beslut i ärendet samt om att skolans policy kring diskriminering och likabehandling ska ses över.

Ohälsa ryms inte inom någon av skolans angivna möjliga orsaker till avstängning. Rutiner för hantering av ohälsa tas inte upp i det underlag som skolan inkommit med. Av skolans studeranderättsliga rutiner framgår att studerande som är missnöjda kan vända sig först till rektor, sedan skolans styrelse och därefter FSR. I skolans rutiner för avstängning, som skolan inte menar är tillämpliga i detta ärende, anges att avstängning ska föregås av ett samtal där det utdelas en varning. Därefter ska en plan upprättas för hur skolan ska kunna stödja deltagaren. Om problemen upprepas beslutar rektor om avstängning eller avskiljande. Skolan anger att de i särskilt grova fall omedelbart kan stänga av eller avskilja en deltagare. Besluten kan överklagas skriftligt till skolans styrelse.

Anmälaren har beretts tillfälle att kommentera skolans underlag och är tydlig med att hens och skolans uppfattning av händelseförlopp och agerande skiljer sig åt.

Bedömning

FSR vill inledningsvis tydliggöra att rådet inte kan ta ställning i skuldfrågan gällande det påstådda sexuella övergreppet. FSR utreder om aktuella beslut fattats i enlighet med folkhögskolans regelverk.

FSR betonar att när en skola får kännedom om misstänkta sexuella övergrepp ska det hanteras med deltagaren i fokus. Det är viktigt att uppmärksamma att en sådan situation utöver de direkt berörda också kan påverka den studiesociala miljön. FSR betonar vikten av att

folkhögskolor arbetar aktivt mot sexuella övergrepp. Det kan vara lämpligt att skolan har en handlingsplan för krissituationer, med rutiner för samtalsstöd hos kurator, kontakt med sjukvård och stöd för att upprätta en polisanmälan. FSR ser positivt på att skolans styrelse beslutat att se över skolans policy för likabehandling och diskriminering.

FSR ser avstängningen av den tidigare deltagaren som en disciplinär åtgärd som borde ha hanterats i enlighet med skolans rutiner för avstängning. FSR betonar vikten av att reglering kring disciplinära åtgärder finns tydligt beskrivet, samt att beslut om disciplinära åtgärder tydligt dokumenteras, motiveras och kommuniceras till berörd deltagare. Skolan och anmälarens bild av de samtal som förts skiljer sig åt. Skolan anger till exempel att de gett anmälaren ett antal varningar i samtal, något som inte uppfattats av den tidigare deltagaren som anger att avstängningen skedde abrupt. I skolans rutiner kring avstängning anges att vid varning eller avstängning ska skolan upprätta ett dokument som undertecknas av båda parter. FSR lyfter fram att det hade varit värdefullt om skolan skriftligt informerat anmälaren om varning, för att på så sätt främja en tydlighet i kommunikation med deltagaren. Enligt rutinerna för avstängning skulle efter varningen en plan upprättas för hur skolan ska kunna stödja deltagaren, vilket inte har genomförts. Avslutningsvis vill FSR framhålla vikten av individuella anpassningar när en deltagare mår dåligt. FSR är kritiskt till att skolan kommunicerat på ett för deltagaren otydligt sätt.

FSR noterar att det i skolans underlag inte är tydligt att skolans styrelse har gjort en oberoende bedömning av ärendet.

Rekommendationer

FSR rekommenderar Sundsgårdens folkhögskola att

- se över hur skolan hanterar krissituationer,
- följa sina rutiner för avstängning oavsett orsak för avstängningen,
- tydligt dokumentera, motivera och kommunicera beslut om disciplinära åtgärder till berörd deltagare, samt
- säkerställa att deltagare har möjlighet att få en oberoende prövning av sin sak hos styrelsen.

Detta yttrande har beslutats av Anna Medin (ordförande), Anders A Aronsson (RIO), Robert Uitto (SKR) samt Lars-Håkan Bild och Erik Isaksson (studeranderepresentanter). Föredragande har varit Anna Göthner (Folkbildningsrådet).

För Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Anna Medin

Anna Göthner